

01 — Znamenje u talogu kave

Blatnjavim čizmama Jacob zakorači u mračnu kuhinju. Unese miris šume, mahovine i baruta. Nasloni pušku odmah iza vrata i zapali lojalicu. Iz dna kuhinje zijevnu u njega ugasla peć, hladna i tiha. Nakašlje se par puta s naporom, plućima napuklim duhanskim dimom. Tek tada strovali se na klimavi stolac i natoči rakijom čašu do vrha. Pogledom okrzne od jutros zaostale i neoprane šalice prepune presušenog kavenog taloga. Jedna je Anina. Druga staričina. Treća je Jacobova.

Tek tada ugleda staricu. Protrne. Nešto od straha a najviše od mržnje. Emocije sličnoga naboja izazovu srdžbu od čega mu ruke zadrhte. Posegne za rakijom.

Smežurano ljudsko biće, sjedi nasađeno uz prozor, na niskom drvenom tronošcu.

Vještica stara, pomisli Jacob, još jutros je gatala Ani iz kavenog taloga. Što god da joj je rekla, učinila je da se Ana skupi i ode, bez pozdrava i objašnjenja.

Ta staričina očita nadmoć koju je imala nad Anom, i ne samo nad njom, stvarala je u Jacobu prividnu nemoć. Zbog toga, u njemu kao da se morao nešto drugo gomilati kad već nije mogla snaga. Ljutnja je bila najočitija.

Nije bio siguran gleda li ga starica ili ne. Ili samo drijema tako sje-deći. Ruke joj stajahu prekrížene na prsima u molitvenom stavu. Nikad je nije zamišljao kao vjernicu. Ali kao vješticu, to svakako! Bilo je situacija kad joj je znao biti sasvim okrenut leđima, ali bez obzira na to, s nevjerovatnom točnošću mogao je pogoditi trenutak kad bi uperila u njih svoje štrigunske oči. Odmah bi ga obuzeo nemir a potreba za kretanjem postajala bi neodgodiva. I taj njen pogled koji nije mogao nego ga opisati kao, sveznajući. Za sve što je bilo i za sve što tek ima doći.

Prisjeti se dana kad se kod nje hodočastilo odasvud, nekad je znalo biti ljudi više nego li nedjeljom u crkvi. I što je on imao od svega toga? Od svih njenih moći, na vlastitoj koži do sadašnjeg trenutka nije osjetio ništa osim gubitka voljene žene. Prvi put pomisli da ga je starica možda dosada iz nekog razloga štedjela. Ako je tako, kako mu se čini, onda je to razumije se Anina zasluga. A sad nje nema, stoga...

Preko Jacobovih usta ne prelomi se niti jedna riječ.

Nakašlje se opet da pročisti grlo i osnaži glas, ali iznenadi ga zvuk koji iziđe iz mumificiranog bića kraj prozora.

— Gdje je Ana? Krenuo si za njom...

Poželi joj reći neka još jednom pogleda u šalicu koja od jutros stoji na stolu. Umjesto toga kaže:

— Što ima za večeru? — povisi ton i kao preču postavljeno mu pitanje.

Nakon toga oboje zašute. On priđe hladnoj peći i zagrabi iz lonca odstajalu zgusnutu hranu. Naspe u tanjur jelo s gljivama i počne proždrljivo jesti. Oduvijek je bio oprezan s gljivama, ali ovako iscrpljen i ogladnio nije bio ni za kakvu dublju analizu. Srkanje i snažno gutanje rasprostire se prostorijom punom sjena. Učini mu se da hrana odavno nije bila tako dobra ali i ekstremno naglašenog okusa.

— Životinjo, jedva čujno izusti starica.

— Što si rekla? — Jacob zastane sa žlicom u zraku i ustima punim hrane.

Starica zatvori oči a Jacob nastavi strugati po metalnom tanjuru.

Kad završi, na ofucanoj podlaktici vunenog džempera obriše zaostao trag masnoće s usta i brade, odgurne prazan tanjur i uvuče glavu u ramena. Starici ne promakne ništa, niti jedan njegov detalj ni pokret, a naročito ne podrhtavanje ramena i beskrvnost šaka. Kao savladan iznenadnom slabošću, pričini se odjednom manji i slabiji. Samo puška na-

slonjena uza zid poprimi nekakve monstruoze dimenzije. Možda od sjena koje zaplesaše zidovima i koje s odmicanjem večeri postadoše sve duže.

— Čula sam hitac. Dva. Tri možda, reče starica.

— Tri..

— Što si učinio Ani?

— Ništa. Uistinu ništa, monotonim glasom izgovori Jacob.

— U koga si onda pucao? Čula sam hice...

— Nakon što sam zašao u šumu, neko vrijeme bez problema sam pratio Anine tragove, da bi ih ubrzo sasvim izgubio. Osim životinjskih, ljudskih više nije bilo. Okrenuo sam prema kući, i tada, na domak kuće sam je ugledao. Gledala me, onim svojim velikim vlažnim očima, a onda se okrenula i počela bježati. Sasvim sam izgubio pamet na to. Sve što sam želio bio je pokušaj da joj spriječim bijeg. I na kraju krajeva a što da ja radim u ovoj vukojebini bez nje? Sve je odjednom izgubilo smisao. Nanišanio sam i bez puno razmišljanja zapucao.

— Ubio si Anu?! — užasnuto krikne starica — ti, monstrome jedan! Znala sam da si čovjek apsolutno spreman na sve.

— To nije točno! — povišenim tonom upadne Jacob, uvijek su okolnosti te koje čovjeka učine takvim. Spremnim ili nespremnim. I tko ti kaže da sam pucao u Anu?

— Ne razumijem, u koga si onda pucao? — u staričinim ustima zadrhti pitanje.

— U srnu.

— U srnu? — starica blijedo ponovi.

— Da, u srnu.

— A gdje je Ana sada?

— Ne znam, preumoran sam za razmišljanje, ali srna je u dvorištu. Možeš slobodno pogledati. Ne znam što da sad radim s njom. Dal da je

ostavim zvijerima?

Starica se usplahiri, a onda podigne svoje stare kosti s tronošca i krene prema vratima. Sjena sumnje obuzme ju, pa zapita.

— A puška je sad prazna? Sve si ispucao u tu, srnu?

Jacob i ne htijući otegne s odgovorom.

— Da... sva tri metka, reče i naglo ušuti.

Lojanica dogori, a izmiješane sjene i slutnje izgube se u nabujaloj tami. Nesigurna koraka starica iskorači na trijem, a Jacob ostade kao prikovan uz stol.

Po sredini dvorišta uistinu se moglo vidjeti kako nešto zgrčeno i beživotno leži. Ovako u polumraku, pod neznatnom mjesecinom, moglo je to biti svašta. I srna i Ana. Ako sad napravi iti jedan korak prema dvorištu, osjeti da će je Jacob pretvoriti u istu beživotnu nakupinu. Zato zastane na trijemu pomalo neodlučno. Odabere mjesto s najdubljim sjenama, čučne, obgrli koljena i pusti da vrijeme počne bezlično teći.

Nakon nekog vremena ustane i mekim koracima uputi se prema kuhinji.

Uđe i zatvori vrata. S glavom među rukama i nagnutog nad stolom, ugleda Jackoba kako bučno diše, šišti zapravo, dok mu se u rastvorenim ustima nagomilala obilna pjenasta pljuvačka.

Starica niti jednom ne osjeti kajanje. Kao da u hranidbenom lancu imaš izbora? Nemaš. Nekad pobjeđuju jači. Nekad pametniji.

Upali lojanicu i priđe puški. Kad je otvori uopće je ne iznenadi ono što ugleda u cijevi. Tu scenu je vidjela sasvim dobro još jutros u talogu kave.

Zatim krene prema hladnoj peći. Vatra odmah oživi, kao pod spretnim prstima prave čarobnice. Ubaci par žličica kave u proključalu vodu. Nešto malo završi na užarenoj ploči. Snažan miris omekša zgusnutu

tamu. Starica ga upije cijelim bićem.

Pogleda na sat. Za pola sata, sumrak i zora će se dodirnuti a zatim zamijeniti mjesta. Ima sasvim dovoljno vremena da još jednom prouči znamenje u talogu kave.

Naliže sebi, a onda i njemu.

Nikad čudnije društvo pri ritualu s kavom nije imala, pomisli i potegne gutljaj.

Jacob na svojim leđima zadnji put osjeti staričin pogled, ali ovaj put otrpi ga bez mogućnosti uzmicanja. Koliko mu zadnje snage dopustiše, primakne ruku prema namijenjenoj mu šalici kave, kao da topla i mirisna tekućina može zaustaviti njegovo mučno kretanje i približavanje k nepoznatom.